

## Leren leven met zandsuppleties...

D. Wouters

Zandsuppleties.. Twee jaar geleden hadden de meesten van ons er zelfs nog nooit van gehoord. Daar kwam plots verandering in toen de Dienst der Kusthavens startte met het aanbrengen van een zandsuppletie op het strand van De Haan.

Vandaag zijn zandsuppleties aan de orde van de dag. In Nederland worden reeds 5 jaar op grote schaal suppleties uitgevoerd, in uitvoering van de regeringsnota "Kustverdediging na 1990, beleidskeuze voor de kustlijnverzorging".

Jaarlijks worden daar 5 tot 7 miljoen m<sup>3</sup> zand aangevoerd (kosten : ± 60 miljoen gulden). In Duitsland worden zandsuppleties vooral toegepast op de eilanden Sylt en Norderney. Suppleties worden ook steeds meer toegepast in Denemarken : van 0,5 miljoen m<sup>3</sup> in 1986 tot 2,5 miljoen m<sup>3</sup> in 1994 !

Ook in Engeland wordt nu (met uitzondering van de rotskusten uiteraard) voor deze vorm van zachte strandverdediging gekozen.

Momenteel is men dus druk bezig met het aanbrengen van een suppletie op het strand van De Vosseslag (De Haan). Nog dit jaar zal ook een suppletie worden uitgevoerd tussen Knokke-Zoute en de wijk "Lekkerbek". In 1996 is het strand tussen De Panne en Bray-Dunes aan de beurt. Voor 1997 wordt opnieuw een suppletie voorzien ter hoogte van Knokke-Zoute, en datzelfde jaar voorziet men een strandverhoging in Wenduine. In 1998 is het strand ter hoogte van de oude stadskern in Oostende aan de beurt.

Tenslotte zal in 1999 werk worden gemaakt van de stranden tussen Duinbergen en het Albertstrand; dat jaar krijgt ook het strand van Wenduine een tweede suppletie.

Het spreekt vanzelf dat het aangevoerde zand - meestal afkomstig van zandbanken voor de Vlaamse kust - interessant is voor de schelpenliefhebber : vaak bevat het immers soorten die zelden of nooit op het strand aanspoelen (zoals *Lutraria angustior* en *Dosinia exoleta* aan de Vosseslag), ofwel bevat het fossiele schelpen (zoals tijdens de eerste suppletie in De Haan).

Toch dienen we ons ook de vraag te stellen wat de ecologische gevolgen zijn van zandsuppleties. Het onderzoek naar deze gevolgen is nog niet afgerond, al is vrijwel iedereen erover eens dat suppleties de meest milieuvriendelijke vorm van kustverdediging is. Suppleties worden immers juist daar uitgevoerd waar de biomassa en de soortenrijkdom van bodemdieren niet groot is. Bovendien is de bodemfauna in deze dynamische zone ingesteld op snelle veranderingen. Toch blijkt uit het reeds

verrichte onderzoek in Nederland dat de gevolgen plaatselijk erg kunnen verschillen. Zo herstelde de bodemfauna op Texel zich vrij snel : na 2 seizoenen was de toestand opnieuw genormaliseerd. Heel anders was het resultaat op Schouwen : na anderhalf jaar had de bodemfauna zich nog steeds niet hersteld! Het Rijksinstituut voor Kust en Zee zet zijn onderzoek op dit vlak ondertussen verder. Met subsidie van de Europese Unie wordt thans ook een onderzoek uitgevoerd naar de ecologische gevolgen van de onderwatersuppletie op Terschelling; De eerste resultaten zullen op het einde van dit jaar bekend zijn. Uit wat reeds gekend is blijkt wel dat na de suppletie een snel herstel van de bodemdiersoorten is opgetreden.

Wat ook reeds duidelijk is, is het feit dat zandsuppleties kortstondig een positief effect hebben op de helmvitaliteit, met name het jaar na de suppletie. Mogelijk hebben suppleties ook een effect op de soortensamenstelling van de duinvegetatie, maar dit effect is moeilijk aantoonbaar. In Nederland werd ook vastgesteld dat op de meeste plaatsen waar suppleties werden aangebracht kale duinstroken met helm begroeid raken.

Door een jarenlange praktijk is men in Nederland evenwel tot de vaststelling gekomen dat suppleties niet overal wenselijk zijn. Nabij diepe getijdegeulen wordt het gesuppleerde zand immers snel weer afgevoerd. In zulke gevallen opteren onze Noorderburen voor het aanbrengen van een stenen dam loodrecht op de kust, aangevuld met een kleine zandsuppletie. Zij noemen het een zeewaartse kustverdediging. Of deze techniek ook in België zal toegepast worden, blijft voorlopig een vraagteken.

Laten we ondertussen zelf door regelmatige monitoring op de gesuppleerde stranden nagaan, welke veranderingen er plaats grijpen.

## Literatuur

- Anon., 1994. Urgentieprogramma Kustverdediging. Nota Admin. Waterinfrastructuur en Zeewezen, Brussel.
- De Ruig J., 1995. De kust in breder perspectief. Basisrapport Kustnota 1995. rapport RIKZ/95-005. Den Haag : 1-183.
- Groen et al., 1995. Een beeld van een kust. Dir.-gen. Rijkswaterstaat, Den Haag : 1-90.
- Wouters D., 1992. Een kijk op het nieuwe strand van De Haan. De Strandvlo, 12(3) : 85-87.

**Balansstraat 167 - bus 4  
2018 Antwerpen**